

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра фінансового права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти –перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти –бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни –обов'язкова

Рік набору – 2020

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансове право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 28с.

Розробники:

М.П. Кучерявенко, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України,

О.О. Дмитрик, докторка юридичних наук, професорка, професорка
кафедри фінансового права.

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 9 від 30 червня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на
засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 10 від 1 червня 2021 року)
(протокол № 1 від 2 вересня 2022 року)

Завідувач кафедри – М.П. Кучерявенко, доктор юридичних наук,
професор

Завідувач кафедри – О.О. Дмитрик, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяги структура навчальної дисципліни.....	15
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	15
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	17
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	18
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	19
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	20
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	21

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансове право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2022-2023	Рік підготовки: 2022-2023
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Рівень освіти – перший (бакалаврський)	5
	Лекції		Лекції
	28год.		6 год.
	Практичні/ семінарські заняття		Практичні /семінарські заняття
	32год.		4 год.
	Самостійна робота		Самостійна робота
	60год.		110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань про правове регулювання фінансових відносин в Україні, їх взаємозв'язок зі змінами, що відбуваються у фінансовій системі держави в умовах сьогодення; про поняття фінансів, публічної фінансової діяльності, фінансової системи, фінансового контролю та формування системи наукових поглядів на механізм правового регулювання фінансових відносин в Україні; активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти, розвиток умінь і навичок застосування фінансового законодавства у діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про фінансове право як галузь права, його змістовне наповнення;
- засвоєння фінансово-правової термінології, основних положень фінансового права;
- розвиток умінь і навичок щодо аналізу нормативно-правових актів, що регулюють рух публічних коштів, а також застосування фінансового законодавства.

Пререквізити: Теорія права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право України», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Економічна теорія» «Цивільне право (Частина 1)», «Кримінальне право (Загальна частина)».

Кореквізити: «Адміністративне право», «Цивільне право (Частина 2)», «Кримінальне право (Особлива частина)», «Трудове право», «Кримінальний процес», «Цивільний процес».

Постреквізити: «Господарське право», «Адміністративне судочинство», «Кримінальний процес», «Цивільний процес».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Аналізувати природу та зміст фінансового права.
РН 2.	Дискутувати зі складних правових проблем фінансово-правового регулювання.
РН-3.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо змісту фінансової системи та особливостей фінансово-правового регулювання її елементів.
РН-4	Здійснювати правовий аналіз норм фінансового законодавства.
РН-5	Інтегрувати знання про сутність публічної фінансової діяльності.
РН-6	Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів фінансового права, особливостей їх участі у фінансових правовідносинах.
РН-7	Аналізувати змістовне наповнення етапів публічної фінансової діяльності,

	грошового обігу та обігу валютних цінностей і цифрових активів, платіжних систем, бюджетної діяльності, адміністрування податків і зборів.
РН-8	Демонструвати навички підготовки проєктів правових актів, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх оскарження.
РН-9	Визначати етапи бюджетного процесу, готувати процедурні рішення.
РН-10	Характеризувати структуру міжбюджетних відносин, види міжбюджетних трансфертів.
РН-11	Демонструвати знання фінансово-контрольних процедур, аудиту у бюджетному процесі.
РН-12	Розкривати особливості законодавчого регулювання відповідальності за порушення фінансового законодавства.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК1.1. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.

ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК1.3. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК1.6. Здатність бути лідером, брати на себе відповідальність, стимулювати на досягнення спільної мети.

Спеціальних компетентностей:

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК12. Здатність аналізувати правові проблемати обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК1.1.Знання системи права та законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права.

СК1.2. Здатність визначати специфіку приватного і публічного права відповідно до їх предмета і методів правового регулювання.

Результатів навчання:

ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПРН1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

ПРН1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов самостійного прийняття юридичних рішень відповідно щодо своїх професійних статусів.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи фінансового права. Грошове та валютне право

Фінансове право як галузь права. Ознаки галузі фінансового права. Система фінансового права як галузі права. Місце фінансового права в системі права. Співвідношення фінансового права із іншими галузями. Предмет фінансового права. Метод фінансового права та його особливості за різними інститутами фінансового права. Фінансові правовідносини їх зміст та структура. Суб'єкти фінансових правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин. Джерела фінансового права. Фінансове законодавство, його склад та особливості. Систематизація фінансового законодавства України.

Грошовий обіг як об'єкт фінансово-правового регулювання. Платіжні системи. Поняття, суть і функції грошей. Види грошей. Фінансово-правовий аспект аналізу категорії грошей. Фінансово-правовий аспект аналізу категорії грошей. Поняття грошового обігу. Фінансово-правова природа грошового обігу. Система грошового обігу. Управління грошовим обігом. Суб'єкти управління грошовим обігом та їх компетенція. Грошова система. Елементи грошової системи. Грошова одиниця України (національна валюта). Масштаб цін. Види державних грошових знаків. Організація

готівкового обігу. Організація безготівкового обігу. Сукупність державних органів, які здійснюють управління грошовим обігом України. Поняття платіжних інструментів. Види рахунків. Система платіжних інструментів. Документи на переказ. Електронні платіжні засоби. Методи обслуговування обігу електронних платіжних. Платіжні системи. Види платіжних систем. Правове регулювання переказу коштів.

Правове регулювання обігу валютних цінностей. Поняття валюти та валютних цінностей. Національна та іноземна валюти. Склад валютних цінностей. Класифікація валют. Поняття конвертованості валюти. Резервні валюти. Валютні операції. Класифікація валютних операцій. Торгівля валютними цінностями. Переказ валюти. Здійснення розрахунків у іноземній валюті на території України за договорами страхування життя. Факторинг. Інші валютні операції, визначені Національним банком України. Валютне регулювання. Принципи валютного регулювання. Зовнішнє (міжнародне) валютне регулювання. Внутрішнє (національне) валютне регулювання. Обмеження у сфері валютного регулювання. Система валютних обмежень. Порядок переміщення валютних цінностей через митний кордон України.

Фінансово-правове регулювання обігу віртуальних активів. Правова природа віртуальних активів. Віртуальні валюти. Криптовалюта. Мета запровадження віртуальної валюти. Переваги і недоліки обігу віртуальних валют. Особливості правового регулювання відносин щодо віртуальних активів. Об'єкт регулювання обігу віртуальних валют. Віртуальний токен. Віртуальні фінансові активи. Електронні грошові засоби. Фінансові інструменти. Система суб'єктів відносин щодо обігу віртуальних активів. Правовий режим обігу віртуальних активів.

Контроль у сфері грошового обігу. Нагляд щодо обігу валютних цінностей. Фінансово-правова відповідальність за порушення законодавства у сфері грошового обігу та обігу валютних цінностей. Поняття і зміст фінансового контролю. Завдання і принципи фінансового контролю. Контроль у сфері грошового обігу. Органи, що здійснюють державний

фінансовий контроль у сфері грошового обігу. Фінансово-правова відповідальність за порушення законодавства у сфері грошового обігу та розрахунків. Загальні засади фінансово-правової відповідальності за порушення законодавства у сфері грошового обігу та розрахунків. Об'єкт фінансових правопорушень у сфері грошового обігу та розрахунків. Об'єктивна сторона фінансових правопорушень у сфері грошового обігу та розрахунків. Суб'єкти і суб'єктивна сторона фінансових правопорушень у сфері грошового обігу та розрахунків. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства у сфері грошового обігу та розрахунків. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері грошового обігу та розрахунків. Валютний нагляд. Завдання валютного нагляду. Суб'єкти валютного нагляду. Агенти валютного нагляду. Особи, щодо яких здійснюється валютний нагляд. Об'єкти валютного нагляду. Правові засади відповідальності за порушення валютного законодавства. Валютні правопорушення. Заходи впливу за порушення валютного законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.

Модуль 2. Бюджетне право

Поняття бюджету і його структура. Бюджетна система. Бюджет. Структура бюджету. Доходи і видатки бюджету. Загальний фонд бюджету. Спеціальний фонд бюджету. Власні надходження бюджетних установ у складі спеціального фонду бюджету. Класифікація власних надходжень бюджетних установ (групи). Напрями використання власних надходжень бюджетних установ. Поняття дефіциту та профіциту бюджету. Залишок бюджетних коштів. Оборотний залишок бюджетних коштів. Тимчасові асові розриви. Тимчасові вільні кошти Єдиного казначейського рахунку та валютних рахунків бюджету. Бюджетна класифікація. Призначення бюджетної класифікації. Код бюджетної класифікації. Класифікація доходів бюджету. Класифікація видатків та кредитування бюджету. Класифікація

фінансування бюджету. Класифікація боргу. Бюджетна система України. Принципи бюджетної системи. Державний бюджет України. Місцеві бюджети.

Міжбюджетні відносини. Поняття міжбюджетних відносин. Мета регулювання міжбюджетних відносин. Види видатків бюджетів. Джерела здійснення видатків бюджетів. Забезпечення здійснення видатків бюджетів органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Передача державою прав ана здійснення видатків. Критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами. Передача коштів між місцевими бюджетами на здійснення видатків місцевих бюджетів. Фінансовий нормативи бюджетної забезпеченості. Поняття і види міжбюджетних трансфертів. Офіційні трансферти. Базова дотація. Реверсна дотація. Додаткові дотації. Субвенції. Фінансове вирівнювання. Субвенція на здійснення державних програм соціального захисту. Субвенція на виконання інвестиційних проектів. Освітня субвенція. Медична субвенція. Субвенція на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування. Інші дотації та субвенції. Порядок та особливості надання міжбюджетних трансфертів.

Бюджетний процес. Бюджетний процес та його принципи. Стадії бюджетного процесу. Поняття бюджетного циклу. Бюджетний період. Співвідношення бюджетного циклу та бюджетного періоду. Учасники бюджетного процесу. Розпорядники бюджетних коштів: головні розпорядники бюджетних коштів та розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня. Бюджетні установи. Відповідальні виконавці бюджетних програм. Одержувачі бюджетних коштів. Поняття бюджетних повноважень. Зміст інституту бюджетних повноважень. Бюджетні повноваження України. Бюджетні повноваження територіальних громад. Бюджетне зобов'язання, бюджетне призначення. Управління бюджетними коштами. Застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі. Складові програмно-

цільового методу в бюджетному процесі. Бюджетні програми, відповідальні виконавці бюджетних програм, паспорти бюджетних програм, результативні показники бюджетних програм.

Стадії бюджетного процесу. Організаційні засади складання проекту Державного бюджету України. Суб'єкти, що задіяні на стадії складання проектів бюджетів. Матеріали, що використовуються для складання проекту закону про Державний бюджет України. Бюджетна декларація. Бюджетні запити. Аналіз бюджетних запитів і розробка проекту Державного бюджету України. Схвалення Кабінетом Міністрів України проекту закону про Державний бюджет України. Уточнення бюджетних запитів розпорядниками бюджетних коштів. Матеріали, що додаються до проекту закону про Державний бюджет України. Порядок складання проектів місцевих бюджетів. Суб'єкти, які приймають участь у розгляді і прийнятті закону про Державний бюджет України, рішень про місцеві бюджети і їх повноваження. Процедура розгляду проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік. Вимоги стосовно пропозицій народних депутатів, комітетів до проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік. Строк прийняття Закону про Державний бюджет України. Порядок внесення змін до закону про Державний бюджет України. Зміст закону про Державний бюджет і рішень про місцевий бюджет. Виконання бюджету. Форми виконання бюджету. Єдиний казначейський рахунок. Виконання Державного бюджету України за доходами. Виконання бюджету за видатками та кредитуванням. Стадії виконання бюджету за видатками та кредитуванням. Особливості здійснення окремих видатків бюджету. Розпис бюджету. Внесення змін до Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Суб'єкти, як мають право ініціювати внесення змін до закону про Державний бюджет України. Захищені статті бюджету. Публічні закупівлі в бюджетному процесі. Інститут публічних закупівель в бюджетному процесі. Замовники публічних закупівель. Основні засади здійснення та процедури публічних закупівель. Контроль у сфері публічних закупівель. Публічні

закупівлі в умовах воєнного стану. Основні засади складання звітності про виконання бюджетів (кошторисів бюджетних установ) . Фінансова звітність. Бюджетна звітність. Метаскладання звітності. Річний звіт про виконання закону про Державний бюджет України. Звітність про виконання місцевих бюджетів.

Державний (місцевий) кредит (запозичення) та борг. Види державних та місцевих запозичень. Порядок здійснення державних (місцевих) запозичень. Порядок здійснення державних внутрішніх тазовнішніх запозичень. Умови здійснення запозичень. Боргове зобов'язання. Види цінних паперів щодо боргового зобов'язання. Бюджетне зобов'язання за державними деривативами. Поняття державних та місцевих гарантій. Порядок надання державних та місцевих гарантій. Гарантійне зобов'язання. Поняття державного (місцевого) боргу. Гарантований державою борг. Класифікація боргу. Граничні обсяги державного (місцевого) боргу та державних (місцевих) гарантій. Обслуговування, погашення та управління державним (місцевим) боргом. Правочини з державним (місцевим) боргом.

Контроль та аудит у бюджетному процесі. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Поняття контролю та аудиту у бюджетному процесі. Бюджетний контроль. Суб'єкти контролю за порядком формування, розподілу та використання коштів бюджетів. Об'єкти бюджетного контролю. Форми, способи і методи контролю у бюджетному процесі. Система органів, що здійснюють бюджетний контроль. Підстави відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Порушення бюджетного законодавства. Цілі і функції відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.

Модуль 3. Податкове право

Поняття податку. Податкова система України. Поняття податку та збору. Ознаки податку. Принципи та функції податку. Співвідношення податку, збору та мита. Класифікація податків та зборів. Правовий механізм

податку. Елементи правового механізму податку. Платники податків. Поняття та види об'єктів оподаткування. Ставка податку. Класифікація ставок оподаткування. Поняття предмета оподаткування. Співвідношення об'єкта і предмета оподаткування. База оподаткування. Одиниця виміру бази оподаткування. Податковий період та його види. Порядок сплати податків та зборів. Строки сплати податку та збору. Податкова звітність. Поняття та система податкових пільг. Поняття податкової системи України. Типи та особливості податкових систем. Поняття та рівні податкового тиску. Основні засади встановлення податків та зборів.

Податковий обов'язок та його елементи. Поняття та зміст податкового обов'язку. Податковий обов'язок у широкому та вузькому значенні. Умови виникнення, зміни та припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Момент припинення обов'язку по сплаті податків та зборів. Поняття податкового боргу. Списання безнадійного податкового боргу. Строки давності та порядок їх застосування.

Загальнодержавні податки і збори. Податок на прибуток підприємств. Основні та додаткові елементи правового механізму податку на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб. Основні та додаткові елементи правового механізму податку на доходи фізичних осіб. Податок на додану вартість. Основні та додаткові елементи правового механізму податку на додану вартість. Акцизний податок. Основні та додаткові елементи правового механізму акцизного податку. Екологічний податок. Основні та додаткові елементи правового механізму екологічного податку. Рентна плата та її складові. Мито.

Місцеві податки і збори. Склад податку на майно. Земельний податок. Основні і додаткові елементи правового механізму земельного податку. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки як майновий місцевий податок. Основні та додаткові елементи правового механізму податку на нерухоме майно. Транспортний податок: платник, об'єкт, ставка, порядок декларування та сплати. Єдиний податок. Правовий механізм

єдиного податку.Збір за місяця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.

Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Контролюючі органи та органи стягнення. Система органів державної податкової служби України та їх правовий статус. Податковий контроль. Способи здійснення податкового контролю. Поняття та ознаки податкового правопорушення. Склад податкового правопорушення. Класифікація податкових правопорушень. Підстави відповідальності за порушення податкового законодавства. Види юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства. Фінансова відповідальність як різновид юридичної відповідальності за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Кримінальна та адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Основи фінансового права. Грошове та валютне право				
		Тема 1. Фінансове право як галузь права.	8	2	2	4
		Тема 2. Грошовий обіг як об'єкт фінансово- правового регулювання. Платіжні системи	8	2	2	4
		Тема 3. Правове регулювання обігу валютних цінностей	8	2	2	4
		Тема 4. Фінансово-правове регулювання обігу віртуальних	8	2	2	4

		активів				
		Тема 5. Контроль у сфері грошового обігу. Нагляд щодо обігу валютних цінностей. Фінансово-правова відповідальність за порушення законодавства у сфері грошового обігу та обігу валютних цінностей	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	40	10	10	20
		Модуль 2. Бюджетне право				
		Тема 1. Поняття бюджету і його структура. Бюджетна система	10	2	4	4
		Тема 2. Міжбюджетні відносини	8	2	2	4
		Тема 3. Бюджетний процес	10	2	4	4
		Тема 4. Державний (місцевий) кредит (запозичення) та борг	8	2	2	4
		Тема 5. Контроль та аудит у бюджетному процесі. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	44	10	14	20
		Модуль 3. Податкове право				
		Тема 1. Поняття податку. Податкова система України.	10	2	2	6
		Тема 2. Податковий обов'язок та його елементи	8	2	2	4
		Тема 3. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.	10	2	2	6
		Тема 4. Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	36	8	8	20
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	28	32	60

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Основи фінансового права. Грошове та валютне право				
		Тема 1. Фінансове право як галузь права.	12	2	2	8
		Тема 2. Грошовий обіг як об'єкт фінансово- правового регулювання. Платіжні системи	8	-	-	8
		Тема 3. Правове регулювання обігу валютних цінностей	8	-	-	8
		Тема 4. Фінансово-правове регулювання обігу віртуальних активів	8	-	-	8
		Тема 5. Контроль у сфері грошового обігу. Нагляд щодо обігу валютних цінностей. Фінансово- правова відповідальність за порушення законодавства у сфері грошового обігу та обігу валютних цінностей	8	-	-	8
		<i>Разом</i>	44	2	2	40
		Модуль 2. Бюджетне право				
		Тема 1. Поняття бюджету і його структура. Бюджетна система	10	2	-	8
		Тема 2. Міжбюджетні відносини	8	-	-	8
		Тема 3. Бюджетний процес	8	-	-	8
		Тема 4. Державний (місцевий) кредит (запозичення) та борг	8	-	-	8

	Тема 5. Контроль та аудит у бюджетному процесі. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства	8	-	-	8
	<i>Разом</i>	42	2	-	40
	Модуль 3. Податкове право				
	Тема 1. Поняття податку. Податкова система України.	12	2	2	8
	Тема 2. Податковий обов'язок та його елементи	8	-	-	8
	Тема 3. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.	8	-	-	8
	Тема 4. Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства	6	-	-	6
	<i>Разом</i>	34	2	2	30
	Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Фінансове право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу

навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тесту чи колоквиумів.

- впродовж семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсум кова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3				
п/з	колоквиум	п/з	колоквиум	п/з	колоквиум			
max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	max 10	Max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквиум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки

	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	1	Прогалини в знаннях, студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	8	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни,

		за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти
денної/заочної форми навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

2. Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2015р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>

3. Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2015-%D0%BF>

4. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об’єднаних територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 р. № 200. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2016-%D0%BF>

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

6. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

7. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

8. Податковий кодекс України . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

9. Положення про валютний нагляд: затв. постановою правління Нац. банку України від 03.01.2019 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19>

10. Положення про Державну аудиторську службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 3.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>

11. Положення про Державну казначейську службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>

12. Положення про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 227р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>

13. Порядок визначення необхідності, розміру та виду майнового забезпечення під час надання кредитів (позик), залучених державою або під державні гарантії: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2011 р. № 460. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2011-%D0%BF#Text>

14. Порядок встановлення розміру плати за надання кредитів (позик), залучених державою, або державних гарантій: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 р. № 256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2011-%D0%BF>

15. Порядок здійснення місцевих запозичень: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 р. № 110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110-2011-%D0%BF>

16. Порядок надання місцевих гарантій: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2012 р. № 541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2012-%D0%BF>

17. Порядок передачі бюджетних призначень, перерозподілу видатків бюджету і надання кредитів з бюджету: затв. постановою Кабінету

Міністрів України від 12.01.2011 р. № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2011-%D0%BF>

18. Порядок перерахування міжбюджетних трансфертів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2010 р. № 1132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF>

19. Порядок подання фінансової звітності: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>

20. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 р. № 1017 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 743 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF>

21. Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України: наказ Міністерства фінансів України 02.03.2012 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12>

22. Порядок розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2011 р. №. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF>

23. Порядок складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>

24. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: затв. постановою Кабінету

Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>

25. Порядок та умови надання субвенцій здержавного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних програм(проектів): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 р. № 520. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/520-2011-%D0%BF>

26. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затв. постановою правління Нац. банку України від 03.12.2018 р. № 134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0134500-18#n6>

27. Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання: наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1104-14>

28. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

30. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства Фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>

31. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>

32. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>

33. Про випуск казначейських зобов'язань: постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 р. № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/836-2012-%D0%BF#Text>

34. Про випуск облігацій внутрішніх державних позик: постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 р. № 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2001-%D0%BF#Text>

35. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 р. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-viii>
36. Про грошову реформу в Україні: Указ Президента України від 25.08.1996 р. № 762. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/762/96>
37. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>
38. Про затвердження Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей: затв. постановою правління Нац. банку України від 02.01.2019 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19>
39. Про затвердження Порядку ведення Реєстру місцевих запозичень та місцевих гарантій: наказ Міністерства фінансів України від 25.07.2012 р. № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1375-12>
40. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
41. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
42. Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом: Закон України від 19.05.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-19>
43. Про паспорти бюджетних програм: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2002 р. № 1098. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03>
44. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n1249>
45. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
46. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>

47. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

Література

Основна література

1. Білінський Д.О. Правове регулювання публічної фінансової системи : монографія. Харків: Право, 2017. 296 с.
2. Дамірчиєв М. І. Правова природа фінансової діяльності : монографія. Харків : Право, 2014. 256 с.
3. Дмитрик О. А. Содержание и классификация финансовых правоотношений : монография. Харьков : Легас, 2003. 160 с.
4. Дмитрик О. О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку: монографія. Харків : Віровець А.П. «Апостроф», 2010. 328 с.
5. Лукашев О. А. Теоретичні проблеми системи фінансового права: монографія. Харків : Право, 2010. 304 с.
6. Перепелиця М.О. Поняття та види суб'єктів фінансового права: монографія. Харків: Право, 2012 . 272 с.
7. Податкове право України : підручник; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.
8. Фінансове право: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка і О.О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
9. Фінансове прав: підручник/ за ред. Т.Є. Кагановської та М.П. Кучерявенка. Харків: Право ,2022. 432 с.

Додаткова література

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 : Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2020. 616 с.

2. Воронова Л.К. Фінансове право України: підручник / Л. К. Воронова. Київ: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.

3. Іванський А. Й. Фінансово-правовавідповідальність: теоретичний аналіз : монографія. Одеса,Юридичналітература, 2008. 504 с.

4. Макух О. В. Фінансові правовідносини: теорія, сучасний стан і тенденції розвитку: монографія. Харків: Право, 2016. 304 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України . URL: <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Рахункової палати. URL: <https://rp.gov.ua/home/>

Офіційний веб-портал Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://portal.bank.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри фінансового права. URL: <http://https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/277-finansove-pravo.html>